

Innhold

Forord	11
Innledning	12
DEL I	
RETNINGER	17
1	
Platon	18
Filosofien og dialogformen	18
Bakgrunn	20
Tenkning som dialog.....	21
Samtalens form	22
Platons bruk av Sokrates.....	24
Sic transit gloria mundi.....	25
2	
Aristoteles	26
Topica og dialektikk	26
Kontradiksjonsprinsippet	28
Dialektisk ekspertise.....	29
Sport og sannhet	30
Dialektikk, logikk og sofistikk	32
3	
Skolastikk	34
En sydebukk?	34
Middelalderens disputatio.....	35
Formatets fordeler.....	38

INNHOOLD

4		
Gadamer	40
Bakgrunn	40
Forståelse som dialog	41
Mer om spørsmålet	45
Dialoger og tradisjoner	46
Mulige utfordringer for Gadammers teori som modell for dialogisk rasjonalitet	48
5		
Talehandlingsteori	50
Introduksjon	50
Bakgrunn for Austin	50
Utvikling av grunnideen	51
Konvensjoner	53
Talehandling og dialog	53
Searles systematisering	55
Grice om konversasjonell implikatur	56
Analysen	57
Implikatur og dialog	58
6		
Bakhtin	59
Bakgrunn	59
Talegenrer	60
Romanens dialogiske åpenhet	61
Utsagnet og dialogen	63
7		
Habermas	65
Diskursetikk	65
Prinsipper for dialog	67
Dialog og anerkjennelse	70

DEL II

TEMAER	73
8	
Rasjonalitet	74
En dialogisk forståelse av rasjonalitet	74
Rasjonalitet og fornuft	76
Åpenhet og taktikk	81
Følelser	85
Relativisme	91
9	
Identitet	94
Platons Sokrates og dialektikk	94
Dialogene og god tenkning	96
Tenkning og karakter	98
Instanser i tenkning som indre dialog	100
10	
Handling	103
Overindividuell rasjonalitet og handling	103
Forutsetninger	106
Den politiske enheten som aktør	108
Vennskap	111
Dialogisk demokrati	115
Kollektive aktører og ansvar	116
11	
Omsorg	119
Bakgrunn	119
Profesjon	121
Engasjement og emosjon	123
To innstillinger	125
Praktisk kjærlighet gjennom språk	128

DEL III

TRADISJONER 131

12

Et ord om øst og vest 132

Tradisjoner og språk 132

Et eksempel på interkulturell kontakt i praksis 134

13

Hinduistisk tradisjon 137

Introduksjon 137

Skolenes felles grunnlag 138

Skolenes særtrekk 141

Nyaya-Sutra om den dialogiske grunnstrukturen i hinduistisk filosofi 144

14

Jainisme 147

Inkluderende viten som frigjøring (*anekanta-vada*) 148

Mangfoldet av tilnærminger (*naya*) 149

Standpunkter og forbehold (*syat*) 151

15

Buddhisme 153

Vedisk samfunn som utgangspunkt for Buddha 153

Den kulturelle debatten mellom Buddha og tradisjonen 155

Mer om rommet for dialog/debatt hos Buddha 157

Avsluttende uvitenskapelig etterskrift: Buddhismens grunnlære på 11 linjer 160

16

Islam 161

Dialog, trading og dialektikk i islamsk juridisk tradisjon 161

Et eksempel på dialog og dialektikk i islamsk filosofisk tradisjon ... 166

DEL IV	
FRA TEORI TIL PRAKSIS	169
17	
Teori	170
Ideal og virkelighet	170
Vurdering av offentlig ordveksling	171
Ekspertise	173
Praktiske utfordringer i gjennomføring av dialoger	174
18	
Praksis	177
Regler for debatt	177
Mer om velfungerende dialoger i formaliserte fora	178
Oppskrift for sokratisk debatt	184
Noter	189
Litteratur	197
Stikkordregister	205